

خلاصه ای از این طرح در مصاحبه 22 مرداد 1402 با نشریه افق حوزه تشریح است که به پیوست تقدیم می گردد.

1. فعالیت شما در دهه اول محرم چه بوده است؟

بسم الله الرحمن الرحيم

همانطور که مستحضریده دهه اول محرم در سرتاسر کشور اسلامی ایران و حتی سایر نقاط دیگر کره خاکی سرشار از بوی عطر و نسیم ابی عبد الله الحسین علیه السلام هست و خود به خود مجموعه های فرهنگی را به برپایی خیمه های عزای ابا عبد الله الحسین میکشاند، نمیتوان در فضای محرم زیست بدون آنکه قدمی برای عزای سید الشهداء برداشت، این همان حرارتی است که در حدیث شریف به آن اشاره شده. حلقه علمی تربیت اجتماعی انجمن مطالعات اجتماعی حوزه با همکاری مجموعه علمی فرهنگی امت هم مانند بسیاری از مجموعه های فرهنگی و هیئات مذهبی در این مسیر گام برداشته و در خیمه عزای ابا عبدالله به عزاداری مشغول شد. با این تفاوت که صرفاً خیمه ای برای شرکت عموم مردم مهیا نشد بلکه برای مخاطبین خاص در بازه سنی 12 تا 15 سال، (نوجوانان)، اساس هیئت که به نام هیئت نوجوانان در شهرستان کاشمر مشهور شد برای همین مخاطب شکل گرفته با برنامه ها و محتوایی که از قبل آماده شده و در ادامه بدان خواهم پرداخت.

2. انگیزه شما از برپایی هیئت نوجوانان چه بوده است؟

در انجام عملیاتی موفق شاخصه ها و مولفه های مختلفی دخیل است، آنچه ما را به سمت هیئت نوجوان سوق داده و میکشاند نیاز ضروری و مبرم نوجوانان به دریافت منابع معرفتی صحیح در فضایی آرام و بی تنش و با چاشنی احساسات و محبت است، مخاطب ما امروز با وسائل ارتباطی گونه گونی سرو کار دارد، هر لحظه در فضای مجازی و حقیقی آماج شبهاتی است که به صورت هدفمند و حساب شده مطرح میشود، حساس ترین مخاطب امروز نوجوانان هستند زیرا اولاً بخش عمده ای از جامعه را شکل داده و اثر گذار در سیر کلی اهداف دین و انقلاب هستند و ثانیاً آینده سازان این کشورند، چنانچه به لحاظ عقیدتی بتوان آنان را همراه کرد قطعا در آینده کشور و انقلاب تاثیر بسزایی خواهند داشت.

از طرف دیگر هیئت فضایی است که بدون الزام و اجبار بیرونی مانند مدارس همراه است و شوق و حرارت درونی افراد را به آن میکشاند، لذا آن هجمه ها و نیاز و این ظرفیت عظیم هیئت برای ارتباط و انتقال معارف که مملو از شور حسینی است ما را به برپایی هیئت نوجوانان متمایل کرد.

3. لطفا اهداف و سیاست های هیئت نوجوانان را شرح دهید.

به صورت خلاصه اگر بخواهم بیان کنم چند سیاست کلی بر هیئت نوجوانان حاکم است که اهدافی را دنبال میکند:

الف) عدم تحمیل عقائد و اندیشه‌ها بر افکار باز و آزاد مخاطبین و همراه کردن آنان با اندیشه‌های صحیح با تفکر آزاد خود، هرگز در فضای هیئت القاء معارف بدون تفکر و یک جانبه صورت نمیگیرد بلکه آنچه جزء اصول و سیاست های حاکم بر هیئت است رسیدن مخاطب به معارف حقه با تحلیل و بررسی و تفکر و البته همراهی مربیان کارآزموده با اوست.

ب) استفاده از ظرفیت نوجوانان در پیشبرد اهداف هیئت، در این زمینه نوجوان در عرصه های مختلف اجرایی، فرهنگی و مشارکت در محتوای ارائه شده در حلقه همکاری میکنند.

هدف از تمامی این امور رسیدن به شخصیت مستقل و هویت انسانی و دینی نوجوانان است، نوجوان به اصالت و ارزش خود پی برده و باور های خود را بر پایه زیربنایی محکم پی ریزی کرده و در ادامه مسیر با مشکل مواجه نشود.

4. محور اصلی فعالیت ها و برنامه های هیئت نوجوانان را تشریح کنید؟

هیئت نوجوانان قالبی متفاوت از سایر هیئات مرسوم سنتی دارد، اگر چه هر کدام در جای خود ضروری و لازم و مفید است اما فعالیت این هیئت به نحو مرسوم که شروع هیئت با زیارت عاشورا و بعد منبر و سخنرانی و مداحی باشد نبود، بلکه شروع هیئت با تلاوت چند آیه از قرآن کریم همراه بود و پس از آن محور اصلی هیئت بر پایه حلقه هایی بود که از حدودا 15 نفر دانش آموز نوجوان و یک مربی تشکیل میشد، کلیدی ترین رمز موفقیت هیئت نوجوانان همین حلقات است، در این حلقه ها دانش آموز به راحتی سوال خود را با مربی در جریان گذاشته و پاسخ خود را دریافت میکند و در این فضا کاملا آزادانه به گفت و گو میپردازد، میتواند مطلبی را به نقد و بررسی گذاشته و حول آن سوالات مختلفی را مطرح کند، فضای حلقه آرام و بی تنش و البته با مدیریت مربی کارآزموده همراه است، محتوایی توسط مربی در این حلقه ارائه شده که در ادامه اگر لازم شد در مورد محتوا توضیحاتی خواهم داد و پس از آن دانش آموز با تحلیل و بررسی خود به نتیجه مطلوب مربی و محتوای مورد نظر خواهد رسید، البته تمام این موارد با ملاحظات جدی و مدیریت مربی همراه است که در جای لازم مسائل را به سمت دیگری سوق دهد و مانع ایجاد شبهات دیگری که درک آن نیاز به مقدمات زیاد و پیچیده‌ای دارد میشود.

پس از اتمام حلقه ها تمام دانش آموزان در قسمت جلو حسینیه جمع شده و یکی از سخنواران مناسب با سن مخاطبین به مدت کوتاهی درباره همان محتوای ارائه شده در حلقه ها صحبت میکند و محتوای آن روز را جمع بندی میکند، و در نهایت هم مداح به سینه زنی پرداخته و هیئت به اتمام میرسد.

5. گستره اجرایی هیئت نوجوانان را شرح دهید.

هیئت نوجوان در شهرستان کاشمر اگر چه برای سنی خاص و مخاطبی خاص شکل یافته اما در همان محدوده سنی به نحو گسترده کار خود را شروع کرده است، تبلیغات سراسری در سطح شهر به نحو حقیقی و مجازی، مساجد، سالن های ورزشی و تمامی مکان هایی که مخاطبین را جذب میکند، مهمترین حیطه ای که هیئت نوجوان بر آن متمرکز شده و در گستره اجرایی و برد تبلیغاتی آن بسیار موثر هست نهاد آموزش و پرورش شهرستان است، مسئولین هیئت در جلسات متعدد با مسئولین آموزش و پرورش از مدیر آن آقای تاج محمدی تا معاون پرورشی و مدیر کانون فرهنگی لقمان حیطه و اهمیت هیئت را تبیین کرده و آنان را متقاعد کردند تا هیئتی زیر نظر آموزش و پرورش و با مدیریت اجرایی و محتوایی موسسه امت شکل گیرد، پر واضح است که وقتی نام آموزش و پرورش شهرستان مطرح میشود اعتماد دانش آموزان و خانواده ها به برنامه های ارائه شده بیشتر خواهد شد، از طرف دیگر در بخش نامه ها، امتیازات و تبلیغات هیئت همکاری با این نهاد بسیار موثر است و همین امر نیز باعث شد هیئت نوجوانان گستره عمیقی پیدا کرده و بسیاری از مدارس را پوشش دهد.

6. یکی از رویکرد های شما محتوای هویت بوده است، توضیح دهید.

اگر با متخصصین حیطه اجتماعی، تربیتی و روانشناسی نوجوانان هم کلام شوید خواهند گفت خطرناک ترین تهدید یک نوجوان بحران هویت است، بحران هویت یعنی عدم درک گوهر وجود خود، عدم شناخت ظرفیت ها و توانایی های نهفته در درون هر انسان، نرسیدن به داشته ها و غفلت از یافته ها و رسیدن ها؛

اگر می خواهیم آینده سازان کشور را همچون شعله ای که از درون حرارت میگیرد و هر لحظه تاثیرات بیرونی بیشتری میگذارد این چنین پرورش دهیم باید شخصیت آنان و هویت انسانی، اجتماعی، و دینی آنان را بر پایه های محکم و عمیقی بنا نهیم تا در ناملازمات و پست و بلندی های روزگار نه تنها ناامید و سرد نشود بلکه حرارت بیشتری وجود او را بسوزاند تا به هدف برسد. بر همین اساس است که راهبرد کلان انجمن مطالعات اجتماعی حوزه مسأله هویت است .

محتوای حلقه ها که توسط چند متخصص جامعه شناسی و تربیتی با ساعت ها بحث و گفت و گو و تحقیق و پژوهش سازمان یافته بر همین محور و ایستادن بر موضعی حساس تنظیم شده است، این محتوا از پایه ترین ظرفیت های وجود

انسان شکل میگیرد، اموری که در درون هر انسان هست و پس از آن گام به گام و قدم به قدم او را به کارکرد های بیرونی این ظرفیت ها میکشاند، چنانچه مخاطب با این محتوا انس گیرد و همراه شود ظرفیت های درون او با استفاده از تفکر و تذکر های به موقع مربیان فعال شده و خاموشی نخواهد یافت.

7. ویژه برنامه هیئت نوجوانان در دهه محرم چه بوده است؟

به توفیق الهی برنامه های متعدد و متنوعی در هیئت نوجوانان به همت طلاب و اعضای حلقه مخلص و با صفا انجام شد اما شاید بتوان بهترین برنامه ویژه هیئت را برنامه روز هفتم محرم دانست که در سراسر هیئات مذهبی دانش آموزی به احلی من العسل شهرت یافته است؛ برنامه احلی من العسل گامی رو به جلو در ارتباط میان نسل قدیمی نوکران ابا عبدالله یا همان پیرغلامان سید الشهداء با نسل نوجوان رقم خورد چیزی که ممکن است سالیان سال طول بکشد و گاهی چنین ارتباطی محقق نشود.

برنامه به این صورت بود که از چند پیر غلام معروف شهرستان دعوت به عمل آمد تا در هیئت حضور یابند و همچنین خادمان نوجوان هیئت نیز به صورت مجزا در آن روز فراخوانده شدند، پس از حلقه های مختصری که هر روز برگزار میشد و در این روز خلاصه ای از تمام مباحث قبل مطرح شد تمامی پیر غلامان در جلو حسینیه حاضر شده و از تک تک خادمان نوجوان با اهداء انگشتری تقدیر به عمل آمد، در پایان هم هر یک از پیر غلامان به بیتی یا جمله ای نوجوانان را مهمان کرده و هدیه ای معنوی از مجموعه دریافت کردند، این برنامه بسیار حائز اهمیت بود و تبدیل به خاطره ای شیرین در ذهن نوجوانان شده و آن ارتباط صمیمی میان نسل قدیم و نسل جدید را رقم زد، چیزی که پیرغلامان را بسیار خوشنود نمود.

برنامه ویژه دیگری که حائز اهمیت است اختتامیه است که در آن از بسیاری از نوجوانان فعال و کوشا در حلقه های معرفتی دعوت به عمل آمده و جوایزی اهداء شد، همچنین از تمامی مربیان، خادمان، و دست اندر کاران هیئت نیز تقدیر شد.

8. همراهی و فعالیت های نوجوانان در عرصه های مختلف هیئت را چگونه ارزیابی میکنید؟

نوجوانان مانند بسیاری از انسان های دیگر روحیه های کاملاً متفاوت از یکدیگر دارند اما آنچه این نسل و ردیف سنی خاص را از سایر مخاطبین جدا میکند حس کنجکاوی و بروز جنبه اجتماعی نوجوان است، نوجوان میخواهد به عنوان یک عنصر فعال خود را در جامعه دارای نقش دیده و موثر باشد لذا با توجه به این نکته نوجوانان چنانچه عرصه را برای نشان دادن خود باز ببینند همکاری فوق العاده ای خواهند داشت، لذا با توجه به این که فضای هیئت کاملاً باز و

آزاد است و هیچ اجباری پشتوانه آن قرار نگرفته با این حال ملاک تشویق و اهداء جوایز در این هیئت انجام تکالیف روزانه بود که مربیان در حلقه ها به دانش آموزان گفته بودند، ملاک تشویق عملیاتی است که نوجوان درست به پایان برساند، تفکر کند تحلیل کند بررسی کند و سپس حاصل آن را به رشته تحریر آورده و به مربیان خود تحویل دهد، با این حال تعداد قابل توجهی از دانش آموزان تمامی فعالیت هایی که مربیان به آنان سپرده بودند را کاملاً انجام دادند و قسمت قابل توجهی همکاری حداکثری داشتند، چیزی که مربیان را به وجد آورده بود.

این نشان از آن است که اگر ما درست هدفگذاری کرده و نقشه را ترسیم کنیم بسیاری از نوجوانان با ما همراه خواهند شد.

9. چه ارگان ها یا مجموعه‌هایی با شما در این امر همکاری داشته‌اند.

معمولاً کارهای موفق و پربار با همکاری و همدلی نیروها و ارگانهای متعدد و متعهد به سرانجام میرسد، شاید بتوان کمتر مجموعه‌ای را نام برد که بدون هیچ همکاری با ارگان یا سازمان و نهادی توانسته باشد کارهای بزرگ را به اتمام برساند، یکی از برکات هیئت نوجوانان همین همدل کردن و ائتلاف حسنه میان ارگانها و نهاد های مختلفی بود که تا قبل از آن شاید همکاری جدی نداشتند، مثلاً ائتلاف میان سازمان اوقاف و افق سید حمزه و سید مرتضی با آموزش و پرورش، همچنین همکاری با نهاد شهرداری شهرستان و سایر نهاد های خودجوش و دولتی، اما مهمترین نهادی که پشتوانه قوی و فکری هیئت را به عهده داشته که بدون آن ایجاد چنین هیئتی با دشواری زیادی همراه میشد نهاد روحانیت و حوزه علمیه است، این نکته را از آن جهت عرض کردم که چنانچه در سوالات قبلی بیان کردم مهمترین و کلیدی ترین رمز موفقیت هیئت نوجوانان دایر کردن حلقه های گفت و گو محور با مدیریت مربیان کارآزموده بود، اما این مربیان حاصل سالها تلاش و برنامه ریزی حوزه های علمیه در تربیت طلاب موفق و اثر گذار بود؛ این بود که ما توانستیم حدود 20 مربی تراز را هفته ها قبل از اجرای هیئت شناسایی کرده و به این برنامه دعوت کنیم، در این جهت حوزه علمیه به شدت اثر گذار بوده و با تزریق نیروهای متعهد و کاردان توانستیم این برنامه را به سرانجام برسانیم.

10. مجریان اصلی طرح چه کسانی بوده و در چه زمینه‌ای تخصص داشته‌اند؟

مجری اصلی طرح اعضای حلقه تربیت اجتماعی انجمن و موسسه علمی فرهنگی امت بود که متشکل از چندین طلاب فاضل است، چنانچه قبلاً هم بیان کردم این طرح را متولیان موسسه سالها قبل از این نگاشته و به آموزش و پرورش تحویل دادند و پس از متقاعد کردن آنان چندین سال متوالی اجرا شده است.

تخصص این افراد در زمین جامعه شناسی و علوم تربیتی است و به همین جهت هیئت نوجوانان شهرستان بر پایه تربیت با چاشنی احساسات و شور حسینی بنا شد، یعنی تمامی هدف در هیئت صرفاً برپایی عزای سید الشهداء که بالاترین افتخار ماست نبود بلکه هدف در کنار این افتخار عظیم رشد و صعود نوجوانان در زمینه های فکری و معرفتی و تربیت نسل جدید جامعه در جهت پیشبرد اهداف دین و انقلاب ترسیم شد.

محتوا:

1. تا کنون محتوای دشمن شناسی در قالب 12 درس در بیش از 300 صفحه تنظیم و آماده چاپ است.
2. محتوای هویت نوجوانان

برخی از تصاویر

